

IMPLICAREA FILIALEI BIBLIOTECII ÎN PROCESUL DE ACHIZIȚIE (BIBLIOTECA U.T.M., FILIALA FACULTĂȚILOR CADASTRU, GEODEZIE, CONSTRUCȚII ȘI INGINERIE ECONOMICĂ ȘI BUSINESS)

Vera GORDEA, Nina ROMAN

Biblioteca U.T.M.

Filiala bibliotecii de la facultățile FCGC și FIEB se implică direct în procesul de achiziție. Se parcurg toate etapele achiziției: informarea, selectarea, achiziția propriu-zisă. Eventual se analizează contingentul și cerințele informaționale ale beneficiarilor. Este semnificativă colaborarea bibliotecii-filiale cu decanatele și catedrele privind dezvoltarea colecțiilor de documente.

***Cuvinte-cheie:** filiala bibliotecii, achiziție, surse de informare, contingent-beneficiari, satisfacerea comenzilor, eliminări, coordonare-catedre, statistica achiziției, Biblioteca U.T.M.*

Dezvoltarea colecțiilor reprezintă una din cele mai importante activități de bibliotecă. Funcția documentară este fundamentală, comună tuturor tipurilor de biblioteci, presupunând punerea la dispoziția utilizatorilor a informațiilor. Dezvoltarea colecțiilor este totodată și una dintre cele mai complexe responsabilități pe care și-o pot asuma specialiștii de bibliotecă.

Colecțiile de bibliotecă pot fi văzute în acest context drept un organism viu și dinamic, aflat permanent în schimbare, ce-și mărește dimensiunile prin achiziția de noi documente, dar care și „îmbătrânește” necesitând a fi „igienizat” prin activități de actualizare, acoperire a lipsurilor, eliminare, conservare.

Fiind una din structurile de bază a facultăților FCGC și FIEB Biblioteca asigură procesul instructiv-educativ cu literatură, rămânând mereu în serviciul utilizatorilor săi.

Biblioteca sistematic efectuează analiza dezvoltării colecțiilor, adaptând-o schimbărilor procesului de învățământ, realizărilor științei și tehnicii.

Deși nu are o politică scrisă a dezvoltării colecțiilor, Biblioteca are o orientare clară în această direcție. Formarea și organizarea colecțiilor reflectă structura procesului didactic și nivelul cercetării științifice în care este integrată.

În primul rând, Biblioteca colectează informații despre categoriile de beneficiari, pentru a determina cerințele și programele care necesită acoperire informațională.

Biblioteca-filială FCGC și FIEB servește următoarele categorii de beneficiari:

- Studenți ai facultăților FCGC și FIEB (forma zi și frecvență redusă)
- Studenți din programele de studiu masterat.
- Doctoranzi.
- Personal didactic.
- Cercetători.
- Angajați ai U.T.M.

O sarcină prioritară a Bibliotecii este asigurarea prin colecții a informației necesare disciplinelor incluse în programele de învățământ și cercetare. În raport cu aceasta evaluarea colecțiilor se efectuează în funcție de fiecare disciplină.

Achiziția documentelor se realizează în mai multe etape. Mai întâi de toate ea începe cu contactarea persoanelor și compartimentelor interesate de acest proces: serviciul „Completare și Evidența Colecțiilor”, specialiști, cercetători, personal didactic etc.

La etapa dată se colectează informația despre cerințele și necesitățile utilizatorilor. În acest scop se analizează următoarele surse:

- Lista cu disciplinele de profil ce necesită literatură didactico-metodică.
- Planurile de cercetare la nivelul facultății.
- Bibliografiile facultative și obligatorii pentru fiecare disciplină (titlurile și numărul de exemplare ce urmează să fie achiziționate de bibliotecă în anul calendaristic următor – prezentate de șefii catedrelor).
- Sugestiile personale ale cadrelor didactice.
- Agenda refuzurilor (evidența refuzurilor și semnalarea lor serviciului “Completare și Evidența Colecțiilor”).
- Contingentul de studenți și personalul didactic.

Contactul direct cu profesorii poate deveni cu atât mai interesat cu cât ei sunt înșiși autori de publicații sau se află în permanentă colaborare cu alți profesori-autori.

A doua etapă a achiziției constă în studierea surselor de informare privind posibilitățile de completare a colecțiilor și selectarea documentelor, decizia finală fiind luată la Consiliul Facultății. Serviciul „Completare și Evidența Colecțiilor” cu această ocazie pune la dispoziție cataloagele editoriale, cataloagele retrospective ale editurilor, reviste de informare bibliografică, bibliografii selective și critice.

Achiziția propriu-zisă este următoarea etapă. Procurarea publicațiilor se face prin: cumpărare, schimb de publicații, donații, transfer, accesare de baze de date ale furnizorilor pe Internet. Cumpărarea este principala cale de completare a colecțiilor.

Colecția de carte din anul 2008 a fost completată prin cumpărare cu 1376 ex. și alcătuiește la moment 124 979 vol. În ultimii ani a fost parțial soluționată problema insuficienței documentelor de specialitate, măbind numărul publicațiilor periodice abonate: 41 titluri pentru anul 2008 în

comparație cu 11 titluri în anul 2005. Suma totală pentru abonarea la edițiile periodice în anul 2008 este 23575 lei.

În scopul optimizării și lărgirii resurselor informaționale, Biblioteca organizează schimbul intern de publicații. În anul 2008 am primit de la filialele Bibliotecii U.T.M. 103 publicații. A crescut numărul de documente achiziționate prin donații – 305 ex.

Biblioteca a extins accesul la sursele de informare și documentare prin implementarea tehnologiilor informaționale:

- acces la catalogul electronic;
- acces la Internet (cu scop de studiu și cercetare), baze de date locale și internaționale (EBSCO, VINITI și alte);
- facilități pentru consultarea documentelor multimedia (CD-ROM, DVD, etc.);
- consultarea publicațiilor în format electronic.

În cursul anului au fost scanate 18 cărți unicate, care au fost plasate pe calculatoarele din sala de lectură. Acest proces este coordonat și cu cadrele didactice.

Problema de bază în achiziționarea publicațiilor este respectarea termenelor comenzilor și controlul intrărilor în colecțiile bibliotecii. Coraportul dintre comenzi și satisfacerea lor pe profilul catedrelor este prezentat în tabela de mai jos.

Catedra	Nr. de publicații solicitate (titluri)	Nr. de cărți achiziționate (titluri/ex.)
CMS	28	16 / 32
GCG	23	1 / 15
DP	5	3 / 6
EMI	18	5 / 17
TC		3 / 101

Sursele de informare privind intrările în colecțiile filialei FCGC și FIEB sunt:

- www.library.utm.md (achiziție de carte și expoziție virtuală);
- Buletinul bibliografic “Publicații intrate în colecțiile bibliotecii”(1exemplar deține decanatul).
- Expoziții actualizate de intrări noi la biblioteca filială.
- Catalogul electronic și tradițional alfabetic și sistematic.

În încercarea de a constitui o colecție coerentă achizițiile trebuie corelate cu eliminările. Împreună cu profesorii catedrelor anual se efectuează analiza și evaluarea colecțiilor pe domenii și tipuri de documente. În baza acestei analize s-au casat cărți la disciplinele:

- Geodezie – 526/528 CZU.
- Fizica – 53 CZU.
- Mecanica teoretică – 531 CZU.

- Chimia – 54 CZU.

Casarea publicațiilor inutile a rezolvat parțial problema insuficienței spațiului și a rafturilor pentru amplasarea publicațiilor noi intrate.

Problemele de bază cu care se confruntă Biblioteca în procesul de achiziție sunt:

- bugetul mic alocat achiziției de materiale pentru colecția Bibliotecii (există incertitudini la distribuirea banilor pe articole atât din bugetul de stat, cât și din sursele extrabugetare);
- biblioteca nu cunoaște sumele disponibile pentru procurarea literaturii în cadrul facultății, a catedrelor;
- timpul foarte extins al procesului de achiziție și prelucrare (transferul anevoios al banilor, perioade îndelungate de stopare a conturilor);
- nerespectarea obligațiilor din partea distribuitorilor, furnizorilor și a editurilor, fapt ce condiționează lipsurile din comenzi;
- aprovizionarea tehnică slabă (trafic redus de Internet, număr insuficient de calculatoare, calculatoare depășite);
- deficiențe de transportare a literaturii la filiale;
- colaborarea slabă inter-universitară;

Analiza colecțiilor ne-a permis să efectuăm unele concluzii și sugestii.

Concluzii:

- 1) Coordonarea achiziției cu Decanatele și Catedrele favorizează procesul dezvoltării colecțiilor.
- 2) Dezvoltarea colecțiilor bibliotecii se produce în direcție ascendentă.
- 3) Factorii de mediu precum: explozia informațională, tehnologia avansată, criza financiară, datele concrete despre caracteristicile și utilizarea colecțiilor, au obligat biblioteca să-și îmbunătățească politicile și principiile de dezvoltare a colecțiilor și să efectueze schimbări fundamentale în scopul și conținutul acestora.
- 4) Problemele existente în activitatea de achiziție mai des invocate sunt: limitările bugetare, deficiențele în activitatea editorială, dotarea tehnică insuficientă a bibliotecii.

Propuneri:

1. Elaborarea și implementarea unei Politici de Achiziție globale a Bibliotecii UTM, care să asigure o completare calitativă și echilibrată a colecțiilor.
2. Sporirea numărului de publicații electronice la care biblioteca furnizează acces on-line.

3. Coordonarea completării colecțiilor documentelor electronice la nivel de decan și șefi de catedre.
4. Catedrele să prezinte bibliotecii anual (până la 1 noiembrie):
  - lista cu disciplinele ce necesită literatură didactico-metodică;
  - comenzile pentru procurarea publicațiilor necesare programului de studii, aprobate de către decanul facultății;
  - lista edițiilor periodice pentru abonare.
5. Desemnarea unei persoane de contact din partea catedrei pentru achiziția și casarea documentelor din colecțiile bibliotecii.
6. Biblioteca să elaboreze concepția implicării personalului didactic în politicile de achiziție și de selecție a colecțiilor.

Bibliografie:

1. Calenge, Bertrand. Politicile de achiziție: Constituirea unei colecții într-o bibliotecă.- București, 1999.- 399 p. (Trad.).
2. Direcții și strategii de dezvoltare a colecțiilor în bibliotecile universitare / ABIR.- Constanța, 2001.- 180 p.
3. Rihter, Brigitte. Ghid de biblioteconomie.- Chișinău, 1997.- p. 9-118 (Trad.).